

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

Posamezna št. 6 vin.

„Jutro“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — zjutraj. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Glavno uredništvo in urava je v Trstu, ul. ca. — Commerciale št. 8-10, kamor naj se naslovijo vse denarne pošiljave in dopisi. — Za Ljubljano in okolico je uredništvo in urava v hotelu „Mali“ v Ljubljani. — Po pošti sprejemano stane „Jutro“ mesečno K. 1.50, četrtletno K. 4.50, celoletno K. 18.— za inozemstvo celoletno K. 28. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Oglasi: 1 mm. visokosti četrtoestopne vrste 6 vinarjev, pri večkratnem oglaševanju primoren popust. Mali oglasi: 5 vinarjev za besedo. — Za odgovor je priložiti znamko.

Jugoslovansko vprašanje

Radi sistiranja ustave na Hrvatskem in radi nasilij, ki jih izvršuje komisar Cuvaj v svojem pašaliku, je postalo na enkrat, kar čez noč, aktualno jugoslovansko vprašanje, ki stoji danes v ospredju tako-rekoč vseh vprašanj v celokupni dvojni monarhiji.

V prvi vrsti se razpravlja jugoslovansko vprašanje seveda, pri nas samih, ki smo pri tem najbolj prizadeti, vodijo se polemike o tem, kako taktiko bi morali zavzeti jugoslovanski parlamentarci, da izvojujejo odpravo komisarijata na Hrvatskem, pojavljajo se predlogi in protipredlogi s kratka, na vseh koncih in krajih se govori o jugoslovanskem vprašanju in vendar nismo Jugoslovani niti v temeljnih principih, po katerih naj bi se delalo, niti danes še, ko pišemo že letnico 1912., edini, torej niso dani čisto nobeni pogoji za kak velik skupni jugoslovanski uspeh in najbrže bo ostalo vse samo pri obsodbi komisarijata od strani avstrijskega ministrskega predsednika, ki pa svoje obsodbe ni izrekel radi Jugoslovancov, ker ti mu gotovo ne ležijo na srcu, temveč ali samo radi tega, ker je komisariat na Hrvatskem res sramota za celo monarhijo ali se je pa avstrijski vladi zdelo potrebno Ogrce malo prestrašiti, da bi prej odnehali v katerensibodi vprašanju.

Nikar si ne delajmo iz izjave grofa Stürgkha nobenih iluzij! Naj odnehajo Ogrci od katerisibodi važnejše svoje zahteve in grof Stürgkh bo skesano izjavil v poslanski zbornici, da se s svojo izjavo ni hotel vmešavati v notranje razmere druge državne polovice, v razmere, ki nič ne brigajo niti avstrijske zbornice niti avstrijske vlade.

Mi smo skeptični, ker smo zgodovino študirali z razumom in se nismo samo na pamet učili praznih letnic in imen vladarjev, državnikov, generalov i. t. d. Naše časopisje triumfira radi „uspeha“ in si dela naravnost otročje upe z ozirom na nadaljni razvoj dogodkov, stranke se pa pripravajo o tem, katera je dosegla ta velikanski uspeh, da je grof Stürgkh obsodil suspendiranje ustave na Hrvatskem. Mi smo pa mirni in se čisto nič ne navdušujemo radi „uspeha“ v državnem zboru — mirni smo in si ne delamo nobenih iluzij in tako vsaj nobe-nega razočaranja ne bomo doživeli, kakor ga gotovo doživijo oni naivneži, ki že sanjajo o močnem avstrijskem centralizmu z narodno federalizacijo — kako reakcionarno in kratkovidno! — doživeli bodo pa vse kaj drugega!

Moč in bodočnost južnih Slovencev leži v Južnih Slovanih samih in dokler tega ne sprevidijo naši voditelji, naši bistroumni velepolitiki, ki še vedno iščejo pomoči od faktorjev ki stojijo izven našega naroda, ne more biti niti govora, še manj pa kakega resnega upanja da se reši jugoslovansko vprašanje tako, kakor to zahtevajo naši interesi.

Jugoslovani smo še vedno otroci, še vedno se nahajamo v povojih in zato nam je potrebna mati, ki se je vedno oklepamo, pri tem pa niti ne pomišljamo, da matere pravzaprav niti nimamo, temveč mačeho in sicer hudobno mačeho, od katere bi se morali čem prej emancipirati. Vidimo in ču-

timo, da nas ta mačeha vsak dan in sicer vedno bolj tepe, ali mi ji to velikodušno odpuščamo in čakamo, da se ji s časom morda vendar-le omeči srce, da nam postane prava mati in da nas bo božala z ono roko s katero nas zdaj pretepa!

S tako „politiko“, ki jo zagovarjajo pri nas vsi „resni“, „pametni“ in „izkušeni“ politiki, letimo naravnost v pogubo — narod namreč ker voditelji se pri taki „politiki“ prav dobro počutijo, ker njih ima rada tudi — mačeha.

Jugoslovansko vprašanje! Ali ga bodo reševale kreature dunajske kamarile, ki si brez dovoljenja te kamarile ne upajo storiti niti najmanjšega koraka, ker se vedno vprašajo: kaj bodo rekli oni zgoraj?

Doli s temi kreaturami, doli z otroci v politiki, naša narodna politika mora začeti hoditi čisto nova, samostalna pota, ona ne sme biti monopol gotovih krogov, vzeti jo morajo v roke najširše ljudske mase, ki se morajo vzbuditi k pravemu narodnemu življenju, ki more biti pri takem nrodu kot smo Jugoslovani, samo boj in sicer odločen boj, poln požrtvovalnosti in samozatajevanja, boj, v katerem se sliši malo besed, ali se vidi mnogo dejanj.

Jugoslovani se moramo poglobiti sami v sebe, spoznati bomo veliko moč, ki počiva v nami — in zaupali bomo va njo. Samo v to lastno našo moč bomo zaupali in — rešeno bo jugoslovansko vprašanje, rešeni bomo Južni Slovani pogina, kamor nas vodijo naši sedanji salonski politiki, naši častihlepni voditelji.

Sila prosvete!

Čemu je meni izobrazba potrebna, čemu znanje? To vprašanje si je postavil marsikateri delavec ki je doznal da se je ustanovilo „Delavsko Slovensko Izobraževalno društvo“.

„Čemu znanje?“ Kako brezmiselno vprašanje!

In vendar je še ogromno število ljudi, ki niso prišli do spoznanja, čemu da jim je izobrazba potrebna, se ne zavedajo kako veliko silo, kako dragoceni zaklad posedujejo, ako imajo nekoliko dobrega znanja.

Te temne prikazni, ti nepoznani ljudje, ki ustvarjajo slavo drugih, sami pa ostajajo neslavni, ti umetniki, ustvaritelji vsega kar danes imenujemo „kulturo“, „udobnost“, imeli so toliko sile v sebi da so to ustvarili, — namreč za druge, za malo število izvoljencev — nimaja pa toliko sile, da bi si ustvarili svojo lastno srečo.

Kako je to mogoče? Je to velika ugan-ka ki je ostala dosedaj marsikateremu nerazrešljiva. Če opazujemo dejanja vsake posamezne individualitete, pridemo do zaključka, da je misel voditeljica vsakega dejanja.

Človeku, ki ima napraviti eno gotovo delo, se pojavi popred v svoji fantaziji jasna slika dejanja ki ga ima izvršiti. Ravno tako je potrebno masi, — ako jo vzamemo kot en celotni organizem — duha ki naj jo povede k velikim činom.

V tem je vsa rešitev uganke; delavska masa potrebuje duševnih sil ki ji morejo dati zavest svoje moči, potrebna je ta velika sila ki jo imenujemo prosveta, da si

razigrat po poroki, sta bila opisala podrobno Ronšrol in Sent-Andreja med procesom, ki se je vršil proti Mariji. Po njunem pripovedovanju ji ga je povedala Marijeta. Kajti Marija je bila v svojem magnetičnem spanju izgubila vsak spomin na ta dogodek. In šele zdaj je razumela ali vsaj mislila, da razume, zakaj se Renold ni vrnil k njej! Toda to dejstvo je zmanjšalo blesk Renoldove slike v njenem srou.

„Vseeno“, je govorila sama pri sebi v urah mračnih sanjarij, lahko bi mi bil odpustil to. Ali je bila moja krivda, da mi je bilo ime Kroamar? Saj nisem vedela, da sem si nakopala krivdo ovadbe! Da sem izdala njegovo mater — ne, če bi me bil ljublj tako, kakor sem jaz ljubila njega, bi ne bil mogel verjeti tega. Jaz nesrečnica! Stori la sem vse, kar je bilo mogoče, da mu prikrijem svoje žalostno ime. Renold, zaradi tebe sem lagala Bogu pred oltarjem. Kaj pravim? Saj sem izkušala, ogniti se zakona! Renold, poteptala sem svoj ponos in zadušila glas svoje deviške sramežljivosti! . . . In tvoj sin je zagledal luč sveta! Tvoj sin, Renold! Če že nisi mislil na svojo ženo, ali se nisi nikoli spomnil nanj? Ječar in ječarica sta se usmili la tvojega otroka, rojenega v globoki temnici v Tanplu . . . ti pa —!

delavstvo potom nje napravi sliko, ideal, ki naj upliva na sve hotenje, na vse ostale sile, ki danes še spijo, a ki se pojavijo, komaj je postalo delavstvo nekaj izobraženo, komaj je prišlo do spoznanja rednih razmer.

Evo ti tukaj pojasnila na tvoje vprašanje, dragi delavec, ki začudeno povprašuješ čemu naj ti služi izobrazba.

Od tebe, delavec, je bila do sedaj velika napaka da se nisi kaj več pobrigal za tvoj duševni dobrobit, — za tvoje znanje, zato te pa tako grozovito izkoriščajo. Pogledaj le malo one pijavke, ki te izsesavajo, kako so „prefrigani“, kako so, po domače rečeno — „z vsemi žaybami namazani!“ Vse znanje posedujejo, vse umetnosti uporabljajo da čim lažje obvladujejo zatirano ljudstvo! Oni dobro znajo kaj znanje pomeni, zato pa se ga tudi krčevito držijo, kajti predobro vedo da dokler bodo oni izobraženi, ljudstvo pa — neumno, bodo le oni vladali čez ljudstvo, le oni uživali sadove ljudskega truda.

Da se ljudstvo vzdigne iz svojega spanja in raztrga vezi, je najprej potrebno da se oboroži z moralnimi silami.

To načelo naj si vtisne vsaki delavec globoko v svoje srce, ako hrepeni po boljšem življenju, ako le hoče da se kdaj izpremeni njegov obupni položaj.

Tukaj imajo odgovor oni delavci ki so strmeli in začudeno povpraševali zakaj in čemu se je ustanovilo „Delavsko Slovensko Izobraževalno društvo“, spoznanju, napredku, za osvoboditev delavstva iz duševnih tmnin se je društvo ustanovilo, a dolžnost vsakega kdor se čuti zatiranega, zapostavljenega je da društvo podpira, da se ga trdno sklene, da prihaja na njegove prireditve! Le z zanimanjem za društvo se bode isto močno vjačilo, rastev, cvetelo in rodilo obilo sadu ki bode v korist teptenemu delavstvu!

Trst-Primorje

Slovenski delavci! Bliža se prvi majnik. Prvi majnik je vaš praznik in manifestirati imate, da pokažete, da ste pripravljene solidarno nastopiti z delavstvom celega sveta za svoje pravice. Kakor delavske organizacije drugih narodnosti, tako proslavljate naši slovenska „Narodna delavska organizacija“ ta veliki delavski praznik. V duhu že vidimo množice izkoriščanih slovenskih trpinov, ki korakajo z veselim upom v srou za našo modro zastavo. Vse, ki je izkoriščano, vsi oni, ki se čutijo zapostavljene in se jim gode velike krivice, bodo na dan prvega majnika manifestirali za dosego boljše in srečnejše bodočnosti, kjer bo vladala enakost, bratstvo in svoboda. Slovenski delavci, tudi vi imate veliko pritožb, tudi vam se gode velike krivice, kajti ne samo gospodarskega, ampak tudi narodnega nasprotnika imate pred očmi, ki vas hoče vreči v še večjo bedo in revščino, ki vas hoče potisniti nazaj v še slabše življenske razmere. Na prvega majnika pokažite, da se ne pustite podjarmiti, ampak da je vaša resna volja in želja, da napredujete, dn se vaše življenje dan na dan obrača na boljše.

Sam je kriv! Nekdo se pritožuje v „Edinosti“ in prav milo vzdihuje da so ga

Po tej mračni poti so hodile njene misli, odkar je bila ozdravela. O bivanju v Tanplu ji je bil ostal le nepopolen spomin. Vso žalost, vso grozo njenega življenja v podzemeljski ječi ji je razsvetljevala jasna minuta rojstva njenega sinu.

Kaj je bilo potem, sama ni vedela več. Otrok je bil izginil. Ilj in Marijeta sta ji rekla, da ga je odnesel Brahan Brabanson. Kdo je bil ta Braban? Človek, zmoežen umoriti otroka, kakor sta ji zatrdila ječar in njegova žena. Otrok je bil torej mrtev. In mrtev brez dvoma tudi Benold! Vse je bilo mrtvo v njenem srou.

Kljub temu je živela, kajti nje krščanska vera ji je prepovedala iskati prostovoljno smrt. Živela je življenje avtomata brez upov in nad. Prisegla je bila, da se ne bo več imenovala Kroamart; in ker tudi Renoldovega imena ni hotela nositi, je ostala gospa brez imena.

Par strašnih let ji je minulo v neprestanih poizkusih, izvedeti, kaj se je zgodilo z njenim sinom in kje je ostal soprog, nato pa se je polagoma vdomačilo v njenem srou prepričanje, da je vsako iskanje na veke zaman.

Takrat se je nekako umiril nje obup. Toda včasih, ob gotovih dneh in v gotovih okoliščinah, se je oglasil iznova. In tak slu-

v neki laški papirnici na Belvederju pošteno ozmerjali in menda tudi ven vrgli, ker je hotel kupiti svinčnik in je govoril pri tem — slovenski. Prizadeti nima nobene pravice pritoževati se, ker je mogel dobiti svinčnik tudi pri Gorenjcu, kjer bi bil postrežen vljudno in v slovenskem jeziku. Dotični morda misli, da se je pokazal zavednega Slovenca, ker je govoril v laški trgovini slovenski, ali zavednega Slovenca, bi se pokazal še-le, ako bi se držal gesla „Svoji k svojim“ in bi kupil svinčnik pri slovenski tvrdki. Prav se mu je zgodilo in dotični laški trgovec postane za Slovence zaslužen, ako vsakega takega „zavednega“ Slovenca — vrže ven!

„Slovensko delavsko izobraževalno društvo“ v Trstu, sklicuje za nedeljo dne 27. aprila ob 10. uri predpoludne na vrt gostilne ulica Stadion št. 19., **java ven shod** s sledečim dnevnim redom: 1. Delavec in kmet v socialnem življenju, predava učiteljica P. Hočevar; 2. Naši nameni; 3. Slučajnosti. Ob slabem vremenu se shod vrši v prvem nadstropju iste hiše. — Delavci in delavke! Vam je namenjeno društvo. Vaš obupni položaj Vas sili da sežete po onem sredstvu, s katerim se bode uspešno bojevali zoper Vaše nasprotnike: to sredstvo, ta močna sila ki Vam bode dala poguma, ki Vam bode odprla oči da bode te opregledali Vaše bedno stanje je **prosveta**. Zato se je ustanovilo „Slovensko delavsko izobraževalno društvo“, ki bode širilo luč spoznanja povsod med zatiranim delavstvom! Vabimo Vas torej da pridete **mnoghostevilni na ta prvi shod**, kjer bode te zvedeli zakaj se je društvo ustanovilo, kakšnim potom hoče delovati v prid delavstva!

Slovenska „zavednost“. V Trstu imamo **edino** slovensko pogrebno podjetje. (Novo pogrebno podjetje na Corsu), ali zelo bi se zmotil, kdor bi mislil, da Slovenci to podjetje podpirajo tako, kot bi ga morali podpirati. Oni ki imajo sicer narodnost vedno na jeziku, se obračajo v slučaju smrti v rodbini, na katerosibodi tuje podjetje, samo na edino slovensko podjetje te vrste v Trstu se ne obračajo. In potem se pritožujejo naši ljudje, zakaj ne stavljajo slovenski trgovci in obrtniki slovenskih napisov! Ali se hočejo reveži popolnoma uničiti? Slovenci jih nočejo poznati, Italijani jih bodo pa gotovo bojkotirali, ako bodo imeli slovenske napise. O, narodna zavednost, kako te je težko najti med Slovenci! Ali se Slovenci res nikdar ne zbudijo iz spanja?

Predrago, V rokah imamo gostilniški račun društvene gostilne (novega konsumnega društva) v Barkovljah in iz tega računa je razvidno, da je družba, ki je zašla v to gostilno, predrage plačala ono, kar je zavžila. Prosimo, par sardelic 56 vinarjev! Na ta način se res ne privablja mestnih Slovencev in sicer prijazne Barkovlje.

Popravljamo. Onega L. na Greti, ki ima dva sina renegate smo dosedaj imenovali vedno „Edinjaša“, ker se pač sam dela takega. Resnici na ljubo moramo pa konstatirati, da se pravi „Edinjaši“ tega čudnega rodoljuba z dvema renegatskima sinovoma branijo z vsemi štirimi, četudi je njegovo ime v sorodstvu s čisto slovensko besedo — loko. Tega „rodoljuba“, so pač

čaj je bil doletel Marijo Kroamartovo nočejšnjo noč. Pogled na Ronšrola in Sent-Andreja jo je bil siloma spomnil starih časov, ter obudil v njeni duši grozo, ki je bila zmožna streti tudi najhrabrejše sroe. Ah, zločince, zakaj sta ji uničila toliko sreče v kali, zakaj sta ji poteptala toliko cvetočega veselja! Gotovo le zaradi ničevnega vzroka! Zaradi ostudne radosti, ki jo čutijo pokvarjena bitja ob uničevanju vsega, kar je podobno sreči!

In ko je Marija Kroamartova ihtela in klicala Renolda in svojega oropanega ji sina, se je vprašala nekakim gnevom, kako je mogla ostati živa in zakaj živi še zdaj. In prišla je do spoznanja, da je volja usode, da živi tako dolgo, da bo videla z lastnimi očmi kazen, ki zadene ta dva demona njene življenja.

Potrta na duši in na telesu, je naposled vstala Marija Kroamartova, ozrla se s čudnim pogledom še enkrat na samotni grob in odšla s pokopališča proti ulici Tisrandri. Kakor se dogaja tuintam v zbtganih dušah, je zdajoi pozabila na Ronšrola in Sent-Andreja. Njene misli so se vrnile k Renoldu. Milijonkrat se je pač vprašala v teh dvajsetih letih:

„Zakaj se ni vrnil, kakor je bil obljubil? Zakaj me je zapustil? Ali ve, ali je

LISTEK.

Ljubimeca pariška.

(Nadaljevanje „Nostradama“).

X.

Strah.

Ta grob je postal po malem cilj njenih vsakdanjih izprehodov. Ugajalo ji je tukaj, zdelo se ji je, da je tu varna pred svojo nesrečno usodo. Semkaj je bila prišla v neki drugi noči groze s svojim zaročencem Renoldom in gledala njegovo mrtvaško delo: Renold je pokopaval tukaj kosti svoje matere, ki je bila živa sežgana na grmadi na povelje gospoda de Kroamar, velikega sodnika, poverjenega od Franca I. s posebno misijo . . .

Renold, strašni prizor, ki je sledil poroki, njiju ljubezen, čista kakor plamen in neskončna kakor nobo, čitanje pisma, ki jo je ovadilo soprogu — to so bili vrtoglavi spomini, nad katerimi se je sklanjala in živel pač že tisočkrat vnovič vso — katastrofo.

Prizor čitanja, strašni prizor, ki se je

„pogruntali“ tudi „Edinjaši“ in ga tripo samo zato, ker se jim preveč vsiljuje.

Prijatelj „Jutra“ se ne bodo shajali več v gostilni „Al Telegrafo“, ker smo našli zadnjič na mizi — šulferajnske vžigalice. Samo po sebi se razume, da si prijatelj „Jutra“ ne morejo prižigati cigarete s šulferajnskimi vžigalicami, ker je na svetu dosti C. M. vžigalic.

Na hotel „Balkan“ so se prej mnogi pritoževali, ker niso imeli natakarij C. M. računskih listkov in tudi v „Jutru“ se je že pisalo o tem. Resnici na ljubo moramo konstatirati, da je sedanji hotelir, zaveden Čeh, tudi v tem oziru spremenil razmere in danes se more smatrati hotel „Balkan“ resnično za slovenskega, postrežba je tudi v vsakem oziru dobra.

„Zaveden“ Slovenec je neki Košmerlj, trgovec v Rojanu, ki vse izve iz „Piccola“, kar mu je potrebno znati, kakor se je izrazil nasproti človeku, ki mu je priporočal, da bi se naročil na „Edinost“ — prosimo, ne na „Jutra“. Mož je rojen tam nekje na Notranjskem, ali tržaški zrak je tako uplival na nj, da je postal v Rojanu — „Piccolovec“, da zaničuje vse, kar je slovensko in ugaja mu samo ono kar piše „Piccolo“. Ne bomo hvalili „Edinosti“, ker se z njo v marsikateremu oziru ne strinjamo, ali Slovenec bi vseeno moral rajše čitati njo, kot pa slovenofobskega „Piccola“. Tudi sicer je ta „kalabrez“ — vzor nezavednosti.

Skrben oče je neki Ček, trgovec na Belvederju, ki ima tudi filijalko na Greti. Ta trgovec je Slovenec, soproga mu je Slovenka in Slovenci so tudi njegovi odjemalci, ali kaj je vse to, naš Ček je v prvi vrsti skrben oče, ki vestno skrbi zato, da se njegovi otroci le ne bi naučili — nobene slovenske besedice. No, njegovim otrokom bo morda še kdaj žal, da so imeli tako „skrbnega“ očeta, ki je tako zaničeval svoj materinski jezik.

Pomagalo je! Oni brivec na Greti, ki ni hotel imeti nobenega slovenskega lista, se je že naročil na „Slov. Ilustrovani Tednik“. Torej je vendar pomagal! O, pomagalo bo še marsikje, ako bomo začeli pometati — z veliko metlo!

Igrajo se z narodnostjo. Z ozirom na notico, ki smo jo v zadnji številki „Jutra“ priobčili glede družbe, ki ustanavlja v Trstu tovarno pokalice in sodavice, moramo, žalibog konstatirati, da ta družba le zlorablja svojo slovensko narodnost v reklamnem svrhu. „Pokalice te tovarne, bodo pokalo po slovensko!“ — tako nekako je bilo rečeno v „Edinosti“, a v kljub temu bodo etikete (listki na steklenicah) v italijanskem jeziku! Le ne preveč sentimentalnosti in idealizma, gospoda! V kolikor smo se mi informirali, je politični, oziroma narodnostni boj, ki ga je nova tovarna napovedala ravno pod znakom narodnosti prej obstoječim tovarnam, naravnost nepotreben, ker te tovarne so vedno gledale na to, da so imele v službi kakor raznašalce take ljudi, ki poznajo tudi slovenski jezik. Ker bo pa ta nova tovarna imala največ dela s Krasom, bo največ škodovala edini resnično slovenski tovarni Viljema Hribarja na Opčinah! Torej, pozor, gostilničarji, kajti v tem slučaju ni narodnost nič družega nego krinka, pod katero dotični knpitalisti lovijo odjemalce!

Slabe tramvajske zveze so v Trstu. Na progi med Rojanom in ulico Sette Fontane stoji tramvajski vozovi pred „Narodnim domom“ večkrat kar po deset minut, ker čakajo na drugi voz, ali pa hoče tramvajska družba dati pasazirjem s tem priliko, da si dobro ogledajo — „Narodni dom“, krepke bosanske fante, ali pa „magyar-emberje“ pred veliko vojašnico. Ne vemo, kaj je pravi vzrok, ali malo nerodno je to vsekakor.

kdaj vedel, da ima sina? . . . Kaj bi mu rekla, ako bi ga zagledala zdajle mahoma pred seboj? . . .

In uboga žena si je začela ustvarjati v domišljaji vse mogoče prizore, drugega za drugim. Videla se je, kako očita Renoldu, zakaj jo je zapustil. In videla se je, kako kleči pred njim in ga prosi na kolenih odpustanja za to, da je hči Kroamartova . . .

V dnu njenega srca je živela ljubezen, plamenča ljubezen v vsej svoji nezmanjšani mladosti in neskaljeni čistosti, ne da bi bila sama vedela zanjo. In ta ljubezen je bila živa sila njenega življenja.

Se enkrat se je vprašala s tihim ihtenjem:

„Ali ve, da ima sina? . . .“

In rahlo je ponovila besedo ljubezni:

„Najin sin . . . moj sin . . .“

Čudež! Plakala je žalostno, prebridke solze; ko pa je izrekla besedo „moj sin“, se je začela smehljati, ne da bi prestala plakati. Kje najdejo matere te svoje smehljaje, v katerih se jim zaiskre demanti solz kakor v najčistejšem solneju? Nasmehnila se je in zamrmrala:

„Letos ob svetem Ivanu bi mu bilo dvaindvajset let. Velik bi bil kakor Renold, drzen kakor on, plemenitega srca in

Z Grete smo dobili dve pritožbi: Ulice se nikdar ne škropijo, tako, da je tam naravnost neznošen prah. Obč. svetovalci iz tega kraja naj bi se malo pobrigali zato, ko na magistratu že nihče ne misli na to. Avtomobilisti dirjajo po strmih gretskih cestah kot po kaki ravni cesti tam kje v madžarski pusti. Ako si hočejo oni polomiti vratove, naj si jih, ali prebivalcev Grete naj ne spravljajo v nevarnost s svojimi avtomobili.

Iskal sem po Trstu uredništvo „Jutra“, ker sem mu imel sporočiti važno politično novico. Šel sem, seveda, najprej v ul. Commerciale št. 8—10, kakor je napisano na listu, da se tam nahaja uredništvo.

„Kje je uredništvo „Jutra“? vprašam gosp. Brunnerja.

„Ne vem, ravnokar je bilo tukaj in odložilo kup rokopisov, potem je pa hitro zginilo . . .“

Odidem v kavarno „Fabris“ in zagledam v kotu policijskega detektiva, ki je postal stalni gost kavarne „Fabris“, odkar so začeli zahajati tam nekateri Jutrovci. Brez ženiranja se obrnem naravnost na njega z vprašanjem:

„Kje je uredništvo „Jutra“?“

„Ravnokar je bilo tukaj, popilo črno kavo, pokadilo pet cigaret in se z nekom tiho pogovarjalo, potem je pa hitro nekam odšlo. Sicer pa, kaj hočete z uredništvom „Jutra“? Kdo ste vi? Mož vzame svinčnik, da bi si zapisal moje ime in povem mu ga hitro:

„Jaz sem Bav-bav.“

Detektiv omedli, jaz skočim, pa hitro proti kavarni „Commercio“ ker vem, da uredništvo „Jutra“ prav rado zahaja tam, ali na mojo veliko žalost mi pove gospod Šorli, da je uredništvo „Jutra“ sicer bilo tam, ali je že odšlo — najbrže večerjat.

Oddirjam kar so me noge nesle v restavracijo „Alla Stazione“, kjer uredništvo „Jutra“ navadno večerja. Prijazni gospod Andrijančič me sprejme prav ljubeznivo, še ljubeznejše — pa oni češki natakarij, ki ima vedno na razpologo C. M. računskih listke, ali uredništva „Jutra“ nisem našel, ker je že večerjalo in je odšlo najbrže — kakor mi je rekel natakarij — k „Fabrisu“ piti črno kavo. Odlezel sem iz restavracije kot kroglja iz puške naravnost v kavarno „Fabris“, ali tam so mi povedali, da uredništvo „Jutra“ izjemoma ni prišlo na črno kavo.

Bil sem ves obupan. Pogledal sem na mizo, za katero navadno sedi uredništvo „Jutra“ in na veliko moje začudenje zagledam tam onega detektiva ki je malo prej padel v omedlevico. Vestni policist je preiskoval mizo, ako ni uredništvo „Jutra“ kaj pisalo po nji, pa ni nič našel, potem je pregledal v pepelniku kake cigarete je kadilo uredništvo „Jutra“ in si je zapisal v notes: 5 damen po 4 vinarje, je 20 vinarjev; črna kava 24 vinarjev, k temu 6 vinarjev napitnine, je 30 vinarjev, skupaj torej 50 vinarjev . . .

Hotel „Balkan“

se priporoča vsem Slovincem, ki prihajajo v Trst. Zbirališče vseh Slovanov; nov hotelir.

velike duše. Ponosno bi nosil meč ob strani. Bil bi najlepši med vsemi temi plemenitaši. Ljudje bi se ozirali za mano, kadar bi šla z njim po cesti; in sladko bi mi bilo pri sreč, kadar bi dejala: „To je moj sin.“

Zbogom, smehljaj! V ihtenju so se napela materine prsi, ko je zamrmrala: „To je moj sin. Pravkar se je bila še smehljala ob tej besedi . . . Iz česa je ustvarjeno materinsko srce?“

Marija Kroamartova je potrkala na hišna vrata, po posebnem načinu, dogovorjenem z Iljem. Zdela se je pomirjena, in na njen obraz se je bila vrnila tista mračna, otožnost, ki je delala, da ji ni bilo mogoče reči drugače kakor dama brez imena.

„Troje jih je prišlo v hišo“, je rekel bivši ječar, „Preiskali so vse.“

„Upam, da niso našli skrite sobice?“

„Ilj je pomežiknil in se široko zasmejal.“

„Morali bi biti bolj prebrisani, da bi jo našli. In tudi če bi se bilo zgodilo . . .“

„Kaj bi bil storil, Ilj?“

„Lotil bi se jih bil. Živih ne bi bil pustil odtod.“

S temi besedami in ze izrazito gestjo pokazal bivši ječar na svoje bodalo. Marija se ni zdržnila od groze. Saj je živela že toliko časa v mislih o smrti . . .

Stopim k telefonu in vprašam policijo, ako ve ona morda, kje se nahaja uredništvo „Jutra“.

Takoj sem dobil odgovor:

„Uredništvo „Jutra“ se nahaja v hotelu „Tigor“ v sobi št. 5.“

„Kaj je pa vendar storilo ubogo uredništvo „Jutra“, da ste ga zaprli?“

„Tako je dirjalo po ulici Ghenga, da je lrčilo v tramvaj in ker je glava vedno trša od tramvaja, se je tramvaj občutno poškodoval . . .“

Tako sem končno srečno našel uredništvo „Jutra“, ki sem mu z dovoljenjem policijskega uradnika — povedal zanimivo politično novico . . .

Bav-bav.

Splošni pregled tržaških dogodkov

Kronika zadnjih treh dni je v resnici jako bogata. V kratkih potezah podajemo tu spodaj glavne in zanimivejše dogodke teh treh dni.

— Ko je šel v nedeljo predpoludne okolu 10. ure in pol gospod Julij Levi v svoje skladišče praznih vroč, ki se nahaja v ulici della Stazione št. 13., je tam našel vse v neredu. Mahoma sta skočila predenj dva človeka: eden mu je nastavil revolver na prsi, a drugi ga je zabodel z nožem v trebuh. Bili so namreč tatovi, ki so skušali prevrtni in oropati blagajno v Levijevem skladišču, a jih je Levi, s svojim prihodom motil na delu.

Levi je bil prenešen v mestno bolnišnico, kjer je včeraj v jutro umrl. Tatovi ki so bili štirje so pobegnili. Ker je pa edan njih pustil na licu mesta svojs čevlje, mu je policija ravno potom čevljev prišla na sled: na Reki je bil namreč predsinocnjim aretovan 27 letni Nikolaj Radovanič, doma iz Srbije, ki je sicer priznal, da so čevlji, ki so bili najdeni v Levijevem skladišču, njegovi, a taji, da bi se bil on vdeležil tatiške ekspedicije pri Leviju.

— Predvčerajšnjim popoldne so redarji našli ležečega na tleh v bližini neke krčme v ulici del Molino a vento nekega 24—25 letnega mladeniča. Bil je tako pijan, da so ga morali prenesti na redarstveno stražnico, kjer so ga položili na „prične“, da bi se prespal in streznil. A ko je pozneje neki redar pogledal k njemu, ga je našel mrtvega. — Pozneje se je izvedelo, da je bil nesrečnež za stavo izpil 100 kozarčkov Petralijeve grenčine „Istria“.

— Neznani tatevi so v nedeljo popoldne vdrli v prostore „Banke Union“, kjer pa niso ničesar opravili. Najbrže so se prestrašili kakega šuma in popustili pričeto delo.

— Predsinocnjim, okolu 8. ure, so našli na novi openski cesti, blizu Faccanonijevih kamnolomov, mrtvo neko 25—26 let-staro deklino: nesrečnica je bila izpila precejšnjo množino karbolne kisline. Ne ve se še nič, kdo da je bila ta nesrečnica.

— Enkrat smo že pisali, kako slabo, da pazijo na bolnike in tržaški mestni bolnišnici, a danes moramo, žalibog, zopet beležiti enak slučaj: predvčerajšnjim si je namreč neki bolnik v III. oddelku z nožem razparal trebuh. Par ur pozneje je nesrečnež umrl.

Ljubljana-Kranjsko.

Tako je vedno bilo in bo, da si lastijo naši klerikalci vse uspehe, ki jih dosežejo jugoslovani in državnem zboru, ali klersizebodi. So že taki cigani naši klerikalci in tukaj ne pomaga nič dokazovati klerikalcem, da lažejo, da se šopirijo s tujim perjem, ker oni so nesramni dovolj, da bodo vse te dokaze ležerno ignorirali in trobentali še najprej o „svojih“ uspehih.

Tako je tudi z akcijo v državnem zboru radi absolutizma na Hrvatskem. Zasluga klerikalcev je, da je prišla interpelacija takoj na dnevni red, njihova zasluga je, da je ministrski predsednik grof Skürghk odgovoril na interpelacijo in sicer tako kot je, tako trobenta „Slovenec“ dan za dnevom in sicer s tako samozavestjo, da mu mnogi njegovi čitatelji gotovo vse verujejo in mislijo, da je dr. Sušteršič resnično vsegamogočen človek, katerega vsaka „resna“ akcija mora končati s popolnim uspehom. Pametni ljudje se seveda vprašajo pri tem zakaj ne poskuša ta vsegamogočni in „resni“ politik dr. Sušteršič zboljšati razmer na Kranjskem, t. j. nastopiti proti vedno naraščajoči garmanizaciji v državnih uradih, pred vsem na sodišču? Tako rezonirajo pametni ljudje, ali „Slovenec“ ni pisan za pametne ljudi, njegovi pristaši niso navajeni misliti in za to je „Slovenec“ lahko tako nesramen in hvalisanju klerikalnih voditeljev, ki zaslužijo vse prej, kot pohvalo.

Noče biti gnil. Pred par dnevi smo pisali, da sta nam radi nerednega izhajanja lista v zadnjem času odpadla na Kranjskem dva naročnika in smo rekli, da tudi z drevesa odpade u viharju vse kar je gnilega. Od teh dveh naročnikov je bil eden gosp. Jakob Šivic iz Škofje Loke, ki pa noče biti „gnil“ in je postal zopet naš naročnik. On je namreč odpovedal list za to, ker je mislil, da smo mi krivi, da ne dobija lista

redno v kakih težavah se list nahaja, je sklenil ne zapustiti ga, temveč ostati mu zvest. Veseli nas to, da nam stojijo tu tudi vsi drugi naročniki, zvesto na strani tudi v teh težkih časih, **ki bodo pa knalu minuli**, o tem naj bodo prepričani naši prijatelji in — sovražniki.

Kdo je Rovškar in zakaj sovražni „Jutro“? Restavrater Rovškar pri Auru v Wolfvoti ulici v Ljubljani je nemškutar, ki se dela v Ljubljani sicer zavednega Slovenca, pa je vse prej kakor to. Bil je, predno je vzel restavracijo pri „Auru“, plačilni natakarij v strogo narodnem horelu „Tratnik“ in tam je bil za natakarija tudi njegov brat, ki je pri neki priliki v kavarni „Ilirija“ zmerjal Slovence z „windische Schweine“, radi česar se ni smel nikdar približati mizi našega glavnega urednika, ki je pri „Tratniku“ kosil in večerjal in je vedel za dotični dogodek pri „Iliriji“. Radi tega je Rovškar jezen na našega glavnega urednika in na „Jutro“ in zato se je tako nesramno vedel nasproti našemu uslužbencu, ko je ta prišel inkasirati naročnino **za nazaj**. Sedaj bo vsakomur jasno, zakaj ima nemškutar Rovškar „Jutro“ v železodu. Ljubljancem bodo pa sedaj vsaj vedeli, da se skriva v hinavskem Rovškarju zagrižen nemčur.

Kako je Štembur hodil na misijon? Iz Smihela pri Novem mestu se nam poroča: Da se oče Štembur pokažejo, da so dober kristjan, in da so hvaležni tistim, ki so jih po čudovitih ovinkih rešili iz krepmljev one velike hiše zdej za Krko, so prišli tudi k nam v vas. Imeli smo, kar je „Jutrovocem“ iz pridige o „konjskih dekletih“ že znano, misijona smo imeli v naši cerkvi. Prihajali so veliki in mali grešniki od vseh krajev cele fare, med največjimi grešniki pa smo dolgo časa pogrešali zastopnika iz Kandije. — Poglejte, v nedeljo proti koncu misijon se je pojavil v naši vasi ne vemo po čigavi milosti še vedno župan vulgo oče Štembur. Pa ni sam prišel. Pripeljal je deputacijo seboj. Pet sebi jednakih apostolov si je izbral. In so odšli na mislon in cerkev. To se razume, vse je zašumelo: ah poglejte našega župana in naše može, kako lepi kristjani so to. V cerkev hodijo, pa na misijon pridejo. Med tem se je opravljala božja služba in prišel je trenotek, ko vstopi misijonar na prižnico, da spet nadaljuje pridigo o konjskih dekletih. Ko pobožno ljudstvo vse zaverovano v gorečega pridigarja pozabi na očeta župana in njegovo deputacijo, se ti lepo izmuzajo iz cerkve, pa si ozunaj nekaj časa ogledu jejo kakšno bo vreme. Oče Štembur pa so dejali, da barometer ozunaj ne kaže tako zanesljivo, kot pa v bližnji gostilni pri Valentinu, in da bi bilo dobro če se prepričajo če „štefani“ rujne kapljice ne kažejo na lepše vreme. So tako storili, kakor so sklenili. In ljudje, ki so potem prišli iz cerkve in so tudi k Valentinu šli gledat na vreme, so potem govorili, da je barometer očeta Štemburja in njegove deputacije pri misijonu v Valentinovi gostilni jako visoko zlezal, a nekaj časa pozneje jako nizko padel. Ne bi tega dogodka spravljali v javnost, da nam naša duhovniki ne hvalijo javno na prižnicah in na shodih pravo krščanstvo našega očeta Štemburja Če je to pravo krščanstvo med misijonov pridigo opazovat vreme iz Valentinovih „štefanov“ no potem so tudi brezverci še boljši kristjani, ti vsaj ne vganjajo hinavščine.

Ne skrunite spomina gosp. dr. Dečka! Klerikalni listi hinavsko zavijajo oči proti nebu in pišejo, da je napredna stranka učinila to, kar se je v Celju doseglo za časa dr. Dečka. Ti lopovi, ki so krivi bridke usode dr. Dečka, ker so ga na najpoglejši način blatili in obrekovali si sploh upajo ime tega vrlega moža spregovoriti. Skrunitev spomina dr. Dečka pomeni, če kak klerikalec njegovo ime s svojim umazanim jezikom le omeni. Ali niso skusili uničiti naprave (tiskarna, zvezna trgovina i. t. d.), ki so dosegle s sodelovanjem dr. Dečka? Ali niso morali naprednjaki braniti teh slovenskih naprav pred klerikalnimi hijenami?

Počitniška zveza. Termin za zglastev brezplačnih prenočišč za potujoče dijake že pohaja, vendar se jih je oglasilo prav malo. Ponovno uljudno pozivamo, da bi se kmalu zglastili vsi oni zasebniki, gostilničarji in društva, ki mislijo dati prenočišče. Potreba prenočišč je neobhodna, ker sicer je dijakom v počitnicah zelo težko potovati. Naj to uvažuje slovenska napredna javnost in naj pomaga, kolikor je največ mogoče! Vse premalo se uvažuje pomen naprednega dijaštva od strani naše javnosti, ne pomisli se, kako nam dan za dnem klerikalci ugrabljajo mladino in jo vzgojujejo v hinavščini, laži in zahrbnosti, s katero pa pride poguba za naš narod. **Če vam je kaj za prosep in napredek naroda, potem pomagajte tam, kjer najlaže pomagati!** Prijave naj se blagovoljno pošiljati **do 10. maja** na naslov: „Odbor za počit. zvezo, Ljubljana, Mestni dom, Prosveta“.

Z avtomobilom v smrt. V nedeljo zvečer je prišel g. Karel Čamernik v gostilno pri Keršiču v Šiško s svojim auto-

mobilom. Prisedel je k omizju, kjer so se-
deli: Ivan Rojina, klepar v Sp. Šiški s svojo
ženo in njegov brat Josip Rojina krojaški
mojster v Ljubljani. Družba je izrazila željo
da bi se rada malo peljala z avtomobilom.
G. Čamernek je tej želji vstregel. Povabili
so tudi gospo Keršičevo, ki pa je ponudbo
odklonila. Pustila pa je svojo 14 letno
hčerko Mici, da se je z družbo odpeljala
proti Posavju. Pri „Alešu“ so se za malo
časa ustavili, nato pa se obrnili proti domu.
Dospeli do topničarske vojašnice, so zapazili,
da njim nasproti prihaja neki voz brez
svetilke. Voz je hitro vozil, avtomobil le
zmerno ob levi strani ceste. V tem pa za-
pelje voznik črez sredo ceste tako, da je
avtomobil moral zavoziti ob zadnji del voza.
Sunek pa je bil tako močan, da je pretrgal
voz; sprednji del je ostal sredi ceste, a zadnja
dva kolesa sta odletela na onostranski hod-
nik. Ta sunek je bil usodepolen tudi za
družbo v avtomobilu. **Mici Keršičeva**
ki je sedela na kolenih gospe Rojina, je
odletela z glavo ob cestni kamen s
tako silo, da se ji je razbila spodnja
čeljust, počila zadek tudi lobanja in
zlomila nogo. G. Janez Rojina je padel pod
avtomobil, kjer je zadobil več težkih
poškodb zlasti na glavi. Njegov
brat je zaobil le nekaj prask, dočim lastnik
avtomobila in gospa Rojina razen pre-
tresenja živcev nista poškodovana. Prvo
pomoč je preskrbel topničarski ognjičar g.
Seljak, ki je alarmiral vojaštvo in vojaške-
ga štabnega zdravnika dr. Davida. Ko so
težko ranjeno Mici Keršičevo nesli v
vojašnico, je spotoma umrla v rokah
štabnega zdravnika. Kmalu na to je prišla
o nesreči obveščena mati, a ko je svojo
hčerko zagledala že mrtvo, se je nezavesna
zgrudila. Mlado žrtev te avtomobilске
vožnje so prenesli v mrtvašnico k sv. Krištofu.
Zanimivo žalostno pri tej nesreči je, da si je
Mici Keršičeva vedno želela se voziti v
avtomobilu, in se še tisti dan izrazila, da
bi za vožnjo v avtomobilu rada dala svoje
življenje. Tudi štabni zdravnik dr. David je
bil dlje časa stalen gost v Keršičevi gostilni
in je imel posebno rad mlado deklico, ki je
na tak način umrla v njegovih rokah. Krivca
te nesreče so dobili v pondeljek jutro. Je
doma iz Male Vasi pri Ježici in se piše Blaž
Podgoršek. Peljal je ljubljanske izletne
domov, med njimi tudi ravnatelj „Kranjske
hranilnice“. Kakor imajo že navado, je vozil
brez svetilke. Po storjeni nesreči je mož zbe-
žal. Prišel pa je pozneje gledat kje je njegov
razbiti voz, ki ga je med tem časom že vzela
policija. Splošno priznanje za prvo pomoč
pri tej nesreči gre topničarskemu vojaštvu,
zlasti ognjičarju g. Seljaku. Preiskava bo
imela dognati, kako je vozil avtomobil in
kako voznik. Naše sožalje gospe Keršičevi
na tej drugi težki izgubi.

K avtomobilski nesreči na Dunajski cesti
smo prejeli zanesljivo poročilo ki se glede
krivde ne vjema s poročili v ljubljanskih
listih. Ker nam je poročilo došlo za to šte-
vilko prepozno, se omejimo le na kratke
poteze. Voznik je vozil sredi ceste. Dol-
žnost voditelja avtomobila bi bila, da bi
avtomobil ustavil vsaj na 15 korakov, če je
videl, da se voznik noče umakniti. Nesreča
se je zgodila še le potem, ko zadnja kolesa
avtomobila zadela ob sprednji del voza in
ko je voditelj avtomobila izgubil moč nad
krmilom, vsled česar je avtomobil zavozil
ob cestni konfin. **Tedaj se le je nastal usode-
polen sunek, ki je vrgel vse osebe iz avto-
mobila.** Mici Keršičeva je tolikanj silne-
je priletela na cesto, ker je sedela na kolenih
ge. Rojine. Bila je na mestu mrtva. Prenesli
se jo vojniki topničarji v vojašnico. Štabni
zdravnik dr. David pa je prišel na lice mesta
še le čez pol ure, ker stanuje v belgijski
vojašnici. Obširneje poročilo priobčimo v
prihodni številki.

Čuden pojav na Krki. Prijeli smo: V
pondeljek v jutro med 6. in 7. uro se je v
bližini bolnice Usmiljenih bratov v Kan-
diji iz Krke dvigal dim zamazano rujav-
kasto sivih parov. Ti pari — različni od
navadne megle — so se čudno hitro vrteli
med seboj ter valovili po bližnji okolici.
Na pogorju desno ob Krki pa se je pojavil
pas snežnobeleg megle. Ta pojav na Krki
se večkrat opazi večasih tudi po letu v veliki
vročini. Ravno na tem mestu je več izvirkov
nenavadno toplo vode. Ob takih pojavih
radi nastopijo viharji, ali pa tudi lokalni
potresi. — V noči od 20. t. m. je bil na
Dolenjskem res potres in sicer v Mokro-
nogu.

Prijatelji „Jutra“.

Spomnite se pri vsaki zgodbi „Jutrovega sklada“.

Štajersko in Koroško

Beljak. Najdeno truplo. V sv. Magdalenli na levem bregu Drave so našli truplo 50 do 60 letnega moža. Pri mrtvem so našli nekaj denarja in vozni listek III. razreda Spital—Celovec. Identiteta še ni dognana.

Spod. Dravograd. Radi neke malenkosti je nastal pri gostilničarju v bližini Spod. Dravograda med fanti, ki so se vračali iz romanja, prepir in končno krvav pretep z nožem. Hlapec Knes Lenko in Korath so zadobili 15—20 bodljajev in so jih morali težko ranjene spraviti v bolnišnico. Storišce so odvedli na okrajno sodišče v št. Pavel.

Solski štrajpkv Selah na Koroškem. V nevpogljivi slovenski trdnjavi Koroške, — je vendar donesl Slovencev uspeh. Deželni šolski svet je moral preme-
stiti oba nemškonačionalna učitelja za vo-
ditelja slovenskega oddelka je poslal sol. Svet
g. Grobelnika iz Glinj, ki je sicer brezbar-
ven mož, a dober učitelj in sposoben za
slovenski pouk. — Na njegovo mesto je
prišel g. Janach iz Rablja, tudi miren in
slovensčine popolnoma zmožen.

Delo za Südmárko. Podružnica je v Beljaku naklonila Südmárki — od svo-
jega plesnega venčka delni znesek 300 K
ter moška podružnica od svojega plesnega
venčka delni znesek od 400 K.

Beljak. 17. t. m. Pri gostilničarju H. Maier uslužbena 24 letna natakarica Mar-
jeta Zechner je spila danes — stekleničo
solne kiseline in si hotela s tem vzeti ži-
vljenje. Na ukaz zdravnika morala je v bol-
nišnico in je upanje, da zopet okrevja. Pred
samomorom je napisala pismo, da so jo
spletke s hišnimi prebivalci nagnale na to.

Maribor. V hiši g. Jurčiča na Glav-
nem trgu v Mariboru je otvoril Slovenec g.
Ivan Dežman trgovino s steklom, porcela-
nom in okvirji za podobe. Priporočamo ga
občinstvu najtopleje.

Celje. (Gimnazijsko vprašanje). Nemci
so sklenili že letos pričeti z gradnjo novega
dijaškega doma na Ljubljanski cesti zna-
menje, da se bo v doglednem času pričelo
tudi z gradnjo višje gimnazije, za katero
je že v letošnji pržavni proračun postavlje-
nih 150.000 kron. Kaj pa bo s slovenskimi
gimnazijskimi razredi? Položaj je znan —
pozivamo našo politično javnost, da naj na
vsak način stvar resno zasleduje in začne
akcijo še pred proračunsko debato v parla-
mentu. Dobro bi bilo, če bi se naši kleri-
kalni poslanci, ne da samo kleplajijo v za-
devi brambne reforme, raje ukvarjali s tako
važnim celjskim vprašanjem.

**Med potjo iz cerkve se pretepa-
vali z nožem.** Janez in Amalija Kaj-
ba iz okolice Rogaš. Slatina sta šla iz
cerkve domov, Med potom sta se tako sprla,
da sta prihitela posestniška sinova Ignac
Gobec in dninar Anton Miška gladat, kaj
da je. Anton Miška stari sovražnik Kajbov,
je porabil sedaj priliko za maščevanje. Pri-
šlo je do pretepa z nožem, pri katerem je
zadobil Kajba smrtonovarne poškodbe in
Miška težke rane. Oba se bosta zagovarjala
pred sodiščem.

Nevarno streljanje. Rogatec. Ne-
davno je več fantov pri cerkvi sv. Križa
s samokresem streljalo in druge v nevarnost
spravljalo. Posestniški sin Franc Plementaš
je zadel in ranil blizu stoječega posestni-
škega sina Antona Skodiča nad prsnico.

„Heimstatt“ se imenuje novo bojno
društvo proti Slovencev in ima ist- cilje
kot Südmárka. Vodja tega napadalnega
nemškega društva je prot stant Fraiss, ki
so ga baje radi njegovega plodonosnega
dela v št. Ilju v Slov. gor. izbačuli iz
„Südmárke“. To društvo snuje povsod po-
družnice in se hoče vreči v prvi vrsti na
št. Ilj v Slov. goricah. Pravijo, da je njihova
blagajna zelo — suha, ker so se Nemci že
naveličali darovati za protestantsko in
švabsko naseljevanje. Narodni Slovenci, na
delo za naše obrambno društvo „Branibor“.

Iz okolice Cmureka. Že od tistih
časov ko so prebivali v Cmureku in oko-
lici večinoma Slovenci, kar ne sega niti prav
100 let nazaj so se vršile v cekvici sv. Pa-
tricija takozvani slovenski cerkvi v postnem
času pridige za Slovence. Rajni cmureški
župnik Lopič je to staro pravico Slovencev
zvesto čuval, in se ni dal ustrahovati od
dr. Krautgasserja in drugih nemškutarjev.
Odkar pa je umrl naroden župnik g. Lopič
je izumrla v „slovenski“ cerkvi tudi —
slovenska beseda. Imamo v Cmureku sicer
kaplana rodom Slovenca, a mu ne dovoli
župnik Edelsbrunner na pritisk nemškega
nacionalca dr. Krautgasserja spregovoriti
v cerkvi slovenske besede.

„Jutrov“ sklad.

Tovarna sodavice Štumpf v
Trstu 1 K
G. **Matej Majer** v Trstu 50 vin.
G. **Jožef Čehin** v Trstu 40 vin.
G. **Henrik Škilan** v Trstu 40 vin.
G. **Quaiatti** v Trstu 40 vin.
G. **Nelmenovani** v Trstu 60 vin.
G. **Lapuh** v Trstu 1 K.

Izdajatelj glavni in odgovorni urednik MILAN PLUT.
Tiska tiskarna BRUNNER & Co. v Trstu.

Preblauske rudninske vode.

Staroslavne *natronske kiselice* velike
vrednosti in izvrstnega okusa, nepre-
kosljive čistoti in velike vsebine oglji-
kove kisline.

Preblauska slatina. ☉ ☉

najčistejša alkalska rudninska voda,
preizkušeno zdravilna pri motenj-
prebave in menjavanja snovi, katarih,
kamenju, boleznih v mehuruju in na
ledicah.

Preblauski livadni vrelec.

ogljikove kisline velebogati, naraven
natronski kislec, vsled prijetno rezo-
čega okusa prav posebno pripraven,
za brizganje vina, za mazanje s sad-
nimi sokovi in je tudi brez primesi
uživan izborna osvežilna pijača.

Dobiva se v Ljubljani pri **A. Šarabonu,**
Mihaelu Kastnerju, Peter Lassnik, A.
Stacul, T. Mecnerju ter po vseh le-
karnicah in specerijskih trgovinah, ter pri
vrelski razpošiljalnici PREBLAU, Koroško.

Urar ♦ ♦ ♦
Augustin Höltl

ul. Stadion 35

prodaja vsakovrstne ure
in srebrne in „double“,
verzične. — Sprejema
vsakovrstne poprave.

Odlikovana pekarna in slašičarna

Vinko Skerk - Jrst

Via Acquedotto št. 15. - Podružn.: Via Miramar št. 11

Trikrat na dan svež kruh.

Prodaja vsakovrstnih biskotov, posebno za čaj in
bombonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort,
krokat in vse predmete za peči. Najfinjša moka
iz najboljših mlinov po najnižji ceni. Fina inozemna
vina in likerji v steklen. Brezpl. postrežba na dom
Kruh in slašičice se izdeluje higieničnim električ-
nim strojem.

I. Baehmayer

Kinematograf Grand Elektro Bioskop

v Latermanovem drevoredu v Ljubljani.

Samo 4 dni od torka 23. Aprila
do petka 26. Aprila Vsak dan predstave
od 1/2 6 ure do 1/2 9 ure zvečer.

Velika Liverpoolska Steeple - Chase

Zanimiv posnetek po naravi. Novo
senzacijsko.

KRIŠTOF KOLUMB

(Iznajditelj Amerike).

Velikanski umetniški, monopolni film,
zgodovinski poučen, ter dolg 1 1/4 ure.
Slika je priporočena in priznana od
najvišjih krogov, naučnega ministra
exsclence Dr. pl. Hussareka. Film je
veljal čez 1/2 milijona kron, ter je bil
izgotovljen v 3 letih.

2). WILLY KOT MUČENIK

(Komično).

Trgovina z delikatesami in BUFFET CLANCICH

Ul. Torre bianca 32 - TRST - Ul Torre bianca 32
in švima Santorio št. 4.

Potreže svoji klijenteli po najzmernejših cenah (vsakovrstni
salami in slanina, klobase svi in razne delikatese).
Toči Dreherjevo pivo ter bele in črna istrska in
dalmatinske vina.

OSREDNJA BANKA

čeških hranilnic

Piazza Ponterosso 2

Podružnica v Trstu

Obrestuje vloge:

4 1/4 0 4 1/2 0 4 3/4 0 4 3/4 0 povprečno

povračno obrestovanje

na knjižice na račun in fiksne vloge premijne vloge

Vse bančne transakcije.

Uradne ure od 9-12, 2-5.

Največja zaloza ur, zlatnine in srebrnine. - Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka **IKO**

H. SUTTNER - LJUBLJANA

Mestni trg. - Filialka Sv. Petra cesta - Telefon št. 273.

SAFRANOVA

gostilna „Pri deteli“

ul. Belvedere št. 7.

Zajutrk, dun. kuhinja, obedi po 56 st. I. istrsko, belo in črno vino.

Toči se češko pivo, črno in svetlo. Vermut in marsala.

Za obilen obisk se priporoča udani

Hinko Safran.

Svoji k svojim!

Največja edina slovenska trdka

Križmančič & Breščak = Trst

ulica Nuova 37

priporoča slavnemu občinstvu

svojo ogromno zalogo manufakturnega blaga

Najzmernejše cene. Točna postrežba. — Prevzame se delo po naročbi.

Stvari ki ne ugajajo sa zamenjajo takoj. — Angleško volneno blago za ženske obleke, alpagas in različne stofe za bluze in vsakovrstne tkanine volnene v največjem izboru. Perkali, zeфир, panama, satin, oksford in najrazličnejše bombažasto blago. Vsakovrstno telesno, namizno in posteljno perilo. Blago za moške obleke: volneno in bombažasto. — Odeje bombažne in volnene, pogrinjala za postelje, zavese, preproge, volna in žima.

Vsaka drobnarija za šivilje in krojače.

Svoji k svojim!

Vzorci gratis in franko!

RESTAVRACIJA

ALLA STAZIONE

Trst, trg pred juž. kolodvorom 3
(Nasproti južnega kolodvora).

Priporoča se slavnemu občinstvu in potnikom, ki potujejo skozi Trst za obilen obisk.

Toči se izvrstno pivo in vino prve vrste.

DOBRA KUHINJA — POSTREŽBA TOČNA

CENE ZMERNE

Lastnik Anton Andrijančič,
bivši vratar hotela „Balkan“.

JOSIP SKUBICH

ima na razpolago

veliko izbero obuval

za gospe, gospode in otroke najmodernejših oblik

Moški čevlji	od K 12 do K 21
ženski nizki	9 " 19
visoki	12 " 24
otroški čevlji od št. 20 do 25	K 3.80 do K 4.50
" " " 26 " 28	" 3.50 " 9.50
" " " 29 " 34	" 8.— " 9.50

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

r. z. z n. z.

obrestuie hranilne vloge do **4 1/2 %** v Ljubljani brez vsakršnega odbitka.

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno naložen denar. Rezervni zaklad: K 700.000

PODRUŽNICA

LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE

Trst, Piazza della Borsa 10

Centrala v Ljubljani Podružnica v Gorici, Celovcu, Sarajevu, Splitu in Celju.

Delniška glavnica K. 8.000.000. Rezervni zaklad K. 800.000.

obavlja najkulantneje vse bankovne in menjalne posle ter kupuje in prodaja pod jako povoljnimi pogoji

devize in vse vrste denarja. Vloge na knjižice

obrestuje za sedaj s čistimi 4 1/2 %

Prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

Velikanska zaloga izgotovljenih oblek

za moške, ženske in otroke

BOHINEC & C.

Ul. delle Torri 2 — TRST — Ul. S Lazzaro 17
(za cerkvijo S. Antona novega)

Velikanska zaloga vsakovrstnih najmodernejših oblek, površnikov, dežnih plaščev i. t. d. i. t. d.

Najnižje stalne cene.

Obleke po meri od K 50.— naprej.

Solidna in točna postrežba.

Najnovjši nakup dobrega blaga.

Izvenredno darilo 1.040.000 kron (Miljon in štirideset tisoč kron). Pri spodaj navedeni trdki, dobi vsak, za vsakih 5 kron nakupljenega blaga, popolnoma zastoj listek, s katerim je deležen pri zrebanju dobitkov, ki znašajo skupno K 1.040.000 v gotovini, s srečkami, katere so založene v banki (Banca di Credito Popolare) v Trstu. Pomladanska in letna sezona.

Stara in dobro znana slovenska trgovina

Ferd. Dobaušek - Trst

ulica Giosuè Carducci 11,

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih predmetov.

Najkonvenijentnejši v Trstu.

Bogata izbira moških oblek najelegančnejšega kroja, solidnih in po jako nizkih cenah od K 16.— do K 60.— v najnovjših barvah in vzorih, kakor tudi črnih in modrih. Sprejemajo se naročila oblek po meri. Vsak dan novi dohodi blaga.

1887-1912

Največija, najbogatejša tovarniška zaloga

precizijskih ur

zlatnine srebrnine
briljantov.

Lastna tovarna ur v Svici.

Konkurenčne ure K 3.50, K 4.—, K 5.—

Fr. ČUDEN - Ljubljana

urar, trgovec in posestnik; delničar družbe Union Horlogère, Lepi plakati za gostilne in pisarne zastoj.

Edino zastopstvo „Puch - Koles“ za celo Kranjsko. Najboljši šivalni stroji od 70 K naprej.

Naročajte jubilejni cenik s koledarjem.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Velika zaloga izgotovljenih oblek za gospe, dečke in otroke - Konfekecija za dame in deklice.

Solidno blago po čudovito nizkih cenah - Ceniki zastoj in franko

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih in zimskih oblek za gospe in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. — Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ul. S. Giovanni št. 16, I. nadst., zraven „Buffet Automatico“ Tel. 251, Rim. II.

POZOR! Skladšče se nahaja v prvem nadstropju.

POZOR! Skladšče se nahaja v prvem nadstropju.

NOVO POČREBNO PODJETJE

Prevoz mrličev na vse kraje

TRST — Corso št. 47 (vogal Piazza Carlo Goldoni) — Telefon 14-02.

Zastopstva v Nabrežini, na Opčinah in pri Orehu (Soghere), in v Miljah z razprodajo pogrebnih predmetov.

Vozovi z bogato opramo od najenostavnejših do najbolj luksurijoznih. — Krasna izbira vencev iz umetnega cvetja, biserov in porcelane. — Zaloga pravovoščenih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in na debelo. Vsi pogrební predmeti so stalno na izbero. — Stalne cene brez konkurence, postrežba točna, splošno pohvalna. — Nočna naročila se sprejemajo v zalogi, ulica Tesa št. 31, — Telefon. 14-02.

Romeo Doplicher

trgovina s klobuki

TRST — Corso št. 30 — TRST

Prodaja klobuke prvih tovarn, posebni izbor trdih angleških klobukov. Velika zaloga čepic za popotnike in športnih.